

- ۳- پیوند جهان اسلام با سایر کشورها، توسط یک شبکه دریایی تکامل یافته.
- ۴- بیمه و حمل و نقل منظم کالاها و مسافری بنادر کشورهای عضو و ایجاد ارتباط بین بنادر کشورهای اسلامی و بنادر خارجی.
- ۵- کمک به ایجاد سیاست واحد بین شرکت‌های تجهیز کننده کشتی‌ها.

عضویت

این «جامعه»، در اختیار شرکت‌های حمل و نقل دریایی و شرکت‌های مشابه ثبت شده نزد دولتهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی و یا هر شرکتی که به پرچم یکی از کشورهای عضو مجهز باشد قرار گرفته است.

تشکیلات

- ۱- مجمع عمومی، مرکب از تمام اعضای فعال جامعه اسلامی مالکان کشتی است که یکبار در سال تشکیل جلسه می‌دهد.
 - ۲- کمیته اجرایی مرکب از ۱۲ عضو منتخب مجمع عمومی و دبیرکل سازمان و یا نماینده دبیرکل که به مدت سه سال تشکیل می‌شود.
 - ۳- رئیس این جامعه، توسط کمیته اجرایی انتخاب می‌شود.
- مخارج جامعه از محل حق عضویت‌ها، منابع مالی تضمین شده توسط اعضا، هدایا، اعانه‌ها و بخشش‌ها، تأمین می‌شود. مقر جامعه در شهر جدّه است^۱.

د) اتحادیه اسلامی سیمان

(Islamic Cement Association)(ICA)

۱. سند سازمان کنفرانس اسلامی با عنوان «دلیل منظمة المؤتمر الاسلامی»، ص ۸۱، ریاض - مملكة العربیة السعودیة، اشراف مهندس رمازن زهر.

سابقه و اهداف

ایده تشکیل اتحادیه اسلامی سیمان، نخستین بار در جریان اجلاس وزرای امور خارجه سازمان کنفرانس اسلامی در مورد همکاری‌های صنعتی (اسلام آباد - ۱۹۸۲) مطرح شد. اما تأسیس آن در پانزدهمین اجلاس وزرای امور خارجه «سکا» در سال ۱۹۸۴ در صفا به تصویب رسید.

همکاری میان کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی در زمینه صنعت سیمان، به منظور استفاده بهینه از منابع و نیروی کار در این زمینه و تحقق خودکفایی اعضا در تولید سیمان، از جمله اهداف تشکیل این اتحادیه است. مجمع عمومی، کمیته اجرایی و دبیرخانه، مجموعه تشکیلات اتحادیه اسلامی سیمان را تشکیل می‌دهد. دبیرخانه، تحت نظارت دبیرکل انجام وظیفه می‌کند و دبیرکل به مدت چهار سال از سوی مجمع عمومی انتخاب می‌شود. کمیته اجرایی نیز متشکل از رئیس و ۹ عضو می‌باشد که هر دو سال یک بار و بر اساس تقسیمات جغرافیایی توسط مجمع عمومی انتخاب می‌شوند.

مقر و اجلاس‌ها

مقر اتحادیه اسلامی سیمان در ترکیه است و مجمع عمومی آن در سال یک بار تشکیل جلسه می‌دهد. به علاوه اجلاس‌های غیرعادی، بنا به دعوت یکی از اعضا و یا رئیس اتحادیه تشکیل می‌شود. کلیه اتحادیه‌ها و آژانس‌هایی که بر اساس ضوابط کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی در زمینه صنعت سیمان فعالیت دارند، می‌توانند به عضویت اتحادیه اسلامی سیمان درآیند. همچنین مؤسساتی که در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی، در زمینه تحقیقات و گسترش صنعت سیمان فعالیت دارند، می‌توانند بر اساس موافقت مجمع عمومی، بدون حق رأی به عضویت این اتحادیه درآیند.

عضویت جمهوری اسلامی ایران

جمهوری اسلامی ایران تاکنون به این اتحادیه نپیوسته است.

ه) فدراسیون جهانی مدارس بین‌المللی عربی - اسلامی

(World Federation of International Arab - Islamic Schools)

این فدراسیون در زمینه فرهنگ اسلامی و آموزش زبان عربی، از این جهت که زبان قرآن کریم است، فعالیت می‌کند. این فعالیت‌ها در خلال پشتیبانی مدارس و مراکز فرهنگی و فراهم آوردن امکانات و ایجاد همکاری بین مؤسسات مجری توسعه زبان عربی و فرهنگ اسلامی در عالم انجام می‌شود.

روش عضویت

فدراسیون، مدارس عربی - اسلامی را که در گوشه و کنار جهان وجود دارد، به عضویت می‌پذیرد. این فدراسیون، همچنین مؤسساتی که وابسته به دولت نیست اما با اهداف فرهنگی به وجود آمده و دولتهای عضو، مساعدت‌های فنی و مالی را در اختیار آنها قرار می‌دهد، نیز شامل می‌شود.

نهادهای فدراسیون

الف) شورای فدراسیون

این شورا، از مدیران مؤسسات و نهادهای کشورهای عضو، یا از نمایندگان مورد اعتماد آنها، یک بار در هر سال تشکیل جلسه می‌دهد.

ب) دفتر فدراسیون

این دفتر دارای ۵ عضو است که شورا برای دو سال انتخاب می‌کند.

ج) رئیس

وی بر فدراسیون اشراف داشته و برای سه سال که این مدت قابل تمدید است، انتخاب می‌شود. دبیرکل، رئیس فدراسیون را برای کمک خود انتخاب می‌کند.

درآمد

درآمد فدراسیون از راههای زیر تأمین می‌شود:

الف) حق عضویت اعضا.

ب) کمکهایی که مؤسسات اصلی غیر دولتی و افراد نیکوکار عرضه می‌کنند.

ج) کمکهای مردمی.

مکان فدراسیون

مقر فدراسیون، در شهر ریاض پایتخت عربستان سعودی است اما مقر اداره مرکزی فدراسیون، در جده نزدیک مقر دبیرخانه کل سازمان کنفرانس اسلامی^۱ است.

و) فدراسیون ورزشی همبستگی اسلامی

(Sports Federation of Islamic Solidarity)

تأسیس

فدراسیون ورزشی همبستگی اسلامی، بر اساس قطعنامه شماره ۱۱/۱۷/س یازدهمین اجلاس وزرای امور خارجه کشورهای عضو کنفرانس اسلامی که در اسلام‌آباد برگزار شد و همچنین قطعنامه شماره (۳/۷ - س - ق ۱۰) سومین اجلاس سران اسلامی، که در طائف عربستان تشکیل شد، تأسیس گردید.

۱. سند سازمان کنفرانس اسلامی به نام «دلیل منظمة المؤتمر الاسلامی»، ص ۸۹.

اهداف

- پشتیبانی از همبستگی اسلامی میان جوانان دولتهای عضو و حمایت از هویت اسلامی در زمینه ورزش.
- بسط و گسترش اصول برابری در دین، جنسیت و گروههای اجتماعی، بر اساس فرامینی که در دین مبین اسلام آمده است.
- پشتیبانی از وحدت، راستی و برادری بین جوانان دولتهای عضو.
- ایجاد وحدت نظر در اتخاذ مواضع ملی و بین‌المللی در زمینه بازیهای المپیک و همکاری با سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای.
- حمایت از تعاون و همکاری بین دولتهای عضو در مورد مسایل مشترکی که به فعالیت‌های ورزشی مربوط می‌شود.
- احترام به اصول و قواعد ورزشی و حمایت از کارهایی که به گونه‌ای به بازیهای المپیک در جهان اسلام مرتبط است.

عضویت در فدراسیون

- تمامی کمیته‌های المپیک در کشورهای اسلامی، حق دارند که به عضویت «فدراسیون ورزش همبستگی اسلامی» درآیند.

نهادهای فدراسیون

- الف) مجمع عمومی: این مجمع، از نمایندگان کمیته‌های المپیک مستقر در کشورهای عضو فدراسیون تشکیل می‌شود.
- ب) کمیته اجرایی: اعضای کمیته اجرایی، از سوی مجمع عمومی برای مدت ۵ سال انتخاب می‌شوند و دارای سیزده عضو است که اداره فدراسیون را بر عهده دارند.

درآمد

درآمدهای کمیته از راههای زیر تأمین می‌شود:

الف) پرداخت حق عضویت.

ب) درصدی از عواید ناشی از درآمدهای خیریه ورزشی، که از سوی مجمع عمومی

مقرر می‌شود و کمیته‌های اجرایی نسبت پرداخت به درصد را معین می‌کنند.

ج) هیأت داوران دولتهای عضو در سازمان کنفرانس اسلامی.

د) عواید ناشی از برنامه‌های تلویزیونی و تبلیغات تجاری.

ه) سهمیه‌هایی که از سوی سازمان کنفرانس اسلامی و صندوق همبستگی اسلامی مقرر

می‌شود.

و) مواردی که کمیته اجرایی بر اجرای آن توافق می‌کند.

گردهمایی اعضای فدراسیون

کمیته، پس از فراخواندن رئیس آن، هر سال یک بار تشکیل می‌شود.

مکان فدراسیون

مقر فدراسیون ورزشی همبستگی اسلامی، در شهر ریاض عربستان قرار دارد^۱.

بند ۵- کمیته‌های چهارگانه در حاشیه اجلاس وزرای امور خارجه و سران «سکا»

در بند ۴ از آیین نامه کار اجلاس سازمان کنفرانس اسلامی آمده است؛ در آغاز هر جلسه،

کنفرانس کمیته‌های زیر را تشکیل خواهد داد:

۱- کمیته سیاسی.

۲- کمیته اقتصادی و اجتماعی.

۱. سند سازمان کنفرانس اسلامی با نام «دلیل منظمة المؤتمر الاسلامی»، ص ۸۶.

۳- کمیته امور سیاسی و فرهنگی.

۴- کمیته مالی و اداری.

کنفرانس^۱، هر کمیته‌ای را که برای انجام وظایفش ضروری تشخیص دهد، می‌تواند تشکیل دهد.

در راستای ایجاد کمیته‌های چهارگانه و به منظور تسریع در آماده سازی پیش نویس قطعنامه‌های مطروحه در اجلاس وزرای امور خارجه و سران اسلامی، سیزدهمین اجلاس وزرای امور خارجه «سکا»، در پاراگراف شماره ۲۰ خود، ایجاد کمیته‌های چهارگانه فوق‌الاشعار به منظور تحقق بند ۴ از آیین‌نامه کار اجلاس‌های «سکا» را به تصویب رساند^۲.

کمیته‌های چهارگانه، همزمان با تشکیل اجلاس‌های وزرای امور خارجه یا سران تشکیل جلسه می‌دهند و هر یک جداگانه دستور کار متناسب با مسئولیت خود را بررسی می‌کنند و پیرامون بندهای مندرج در دستور کار، به بحث می‌پردازند. سطح مشارکت اعضای کمیته‌های چهارگانه در اجلاس وزرای امور خارجه را، کارشناسان منتخب کشورهای عضو و در اجلاس سران را، وزرای امور خارجه یا نمایندگان آنان تشکیل می‌دهند.

ریاست افتخاری کمیته‌های چهارگانه، از میان اتباع کشور میزبان محل تشکیل اجلاس انتخاب می‌شود و اداره جلسات کمیته‌ها را ایشان بر عهده دارد.

مسئولیت اجرایی هر یک از کمیته‌های چهارگانه، بر عهده یکی از معاونان دبیرکل قرار می‌گیرد. به عنوان مثال، مسئولیت کمیته سیاسی به عهده معاون دبیرکل در امور سیاسی است. معاونان دبیرکل در کمیته‌های چهارگانه، وظیفه بیان سابقه پیش نویس قطعنامه‌ها و بندهای مندرج در آنها را بر عهده دارند.

پس از استماع بندهای قطعنامه‌های مذکور از سوی حاضرین، در صورتی که اظهار نظر مخالفی پیرامون آنها مطرح نشود پیش نویس همان قطعنامه مورد تأیید اعضا قرار می‌گیرد. اما

۱. منظور، کنفرانس سران اسلامی یا وزرای خارجه عضو «سکا» است.

۲. کتاب «ملف مؤتمرات القمة الإسلامية و مؤتمرات وزراء خارجية دول منظمة المؤتمر الإسلامي». اجلاس سیزدهم وزرای خارجه عضو «سکا».

اگر نظر اصلاحی از سوی حاضرین ابراز گردد، این پیشنهادات به شرط جلب نظر سایر اعضای کمیته مربوط، در متن پیش نویس قطعنامه درج می‌شود. در صورت عدم دستیابی اعضا به توافق پیرامون یک بند، مسأله در صورتجلسه درج و برای اخذ تصمیم نهایی به اجلاس سران یا وزرای امور خارجه به تناسب سطح اجلاس منعقدہ احاله می‌گردد. پس از طی مراحل یاد شده، پیش نویس قطعنامه‌های آماده شده از سوی هر یک از کمیته‌های چهارگانه، برای تصویب به اجلاس وزرای خارجه یا سران احاله می‌شود و در آنجا، قطعنامه مورد تصویب نهایی قرار می‌گیرد.^۱

بند ۶- ارگانهای سازمان کنفرانس اسلامی، که در داخل دبیرخانه فعالیت می‌کند

در حال حاضر، یک دفتر در داخل دبیرخانه کل سازمان کنفرانس اسلامی فعالیت می‌کند و بودجه آن، مستقیماً از طریق دبیرخانه تأمین می‌شود. براساس اسناد و مدارک معتبر سازمان کنفرانس اسلامی، این نهاد با نام دفتر اسلامی تحریم اسرائیل (Islamic Boycott Bureau) انجام وظیفه می‌کند.

الف) دفتر اسلامی تحریم اسرائیل

در جریان سومین اجلاس سران کشورهای اسلامی در طائف، طرح ایجاد هماهنگی نظامی با «ساف»، برای اولین بار مطرح گردید. اجلاس مذکور، با صدور قطعنامه‌ای لزوم هماهنگی نظامی بین کشورهای خط مقدم و سازمان آزادی بخش فلسطین از یک طرف و بین کشورهای اسلامی و سازمان مذکور از طرف دیگر و نیز تأسیس دفتر دبیرخانه سازمان کنفرانس اسلامی، برای هماهنگ کردن و برآوردن احتیاجات «ساف» در زمینه امکانات و تجهیزات نظامی را توصیه نمود. توصیه‌نامه مذکور پس

۱. مطالب این قسمت از کتاب، بر اساس مذاکره‌ای است که با آقای «فرهاد ممدوحی»، کارشناس سابق اداره مجامع اسلامی، منطقه‌ای و غیرمتعهدها وزارت خارجه تنظیم شده است.

از گذشت چهار سال و بالاخره با ضرب الاجل پانزدهمین اجلاس وزرای امور خارجه اسلامی در صنعا، که مقرر کرد ظرف شش ماه دبیرخانه نسبت به تأسیس دفتر و برگزاری اولین اجلاس اقدام نماید، به مورد اجرا درآمد. دبیرخانه در این مرحله، نسبت به ایجاد دفتر اسلامی هماهنگی نظامی با فلسطین اقدام و یکی از ژنرال‌های سابق نیروی مسلح پاکستان به نام ژنرال فضل مقیم خان را به سمت مدیر دفتر مذکور برگزید.

این دفتر، تاکنون چهار اجلاس را پشت سر نهاده که به ترتیب عبارتند از:

اولین اجلاس

این اجلاس، در تاریخ ۲-۳ آوریل ۱۹۸۵ با حضور فقط پانزده کشور از مجموع کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی، در محل دبیرخانه در جده برگزار شد. در این اجلاس، وسیله نمایندۀ «ساف» لیستی از احتیاجات نظامی و تدارکاتی مطرح گردید و توصیه شد که با توجه به اینکه بعضی از کشورها، از لحاظ کمک‌های نظامی به «ساف»، دچار اشکالاتی می‌شوند، می‌توانند کمک‌های خود را توسط صندوقی که به همین منظور زیر نظر دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی ایجاد می‌شود، تقدیم نمایند.

دومین اجلاس

این اجلاس در تاریخ ۲۹-۳۰ مارس ۱۹۸۶ در محل «سکا» در جده منعقد گردید. در این اجلاس، نمایندگان فقط ۱۸ کشور عضو که اکثراً وابستگان نظامی نمایندگان و یا فرستادگان نظامی بودند، شرکت کردند. اجلاس با قطعنامه‌ای توصیه نمود با توجه به اینکه دفتر اسلامی، نتوانسته است در فاصله زمانی اجلاس اول تا دوم، پیشرفتی از لحاظ دریافت کمک نظامی از کشورهای عضو، برای «ساف» داشته باشد، لذا از دبیرکل درخواست می‌نماید که حداکثر ظرف مدت سه ماه، کمیته‌ای از چهار کشور عضو، از جمله «ساف» به ریاست مدیرکل دفتر اسلامی تشکیل دهد. وظیفه این کمیته، مسافرت و رایزنی با کشورهای عضو برای پیگیری

و تأمین احتیاجات و کمک‌های نظامی برای «ساف» است.

سومین اجلاس

این اجلاس در تاریخ ۱ تا ۳ نوامبر ۱۹۸۸ در مقر اصلی (جده) برگزار گردید. این اجلاس بر نیاز به گردهمایی نمایندگانی از سازمان آزادی بخش فلسطین به منظور تهیه لیستی از وسایل نظامی، آموزش و تمهیداتی در این زمینه خصوصاً در شرایط حاضر که قیام مردم فلسطین رو به فزونی است - تأکید نمود و از دبیرکل درخواست کرد انتخاب رئیس جدید دفتر اسلامی هماهنگی نظامی با فلسطین را، برای سرعت بخشیدن به فعالیت دفتر مزبور تسهیل نماید. به طور کلی، موضوع بررسی درخواست دفتر مزبور به اجلاس هجدهم وزرای خارجه احاله گردید.^۱

چهارمین اجلاس

این اجلاس در تاریخ ۱۴ الی ۱۶ آبان ۱۳۶۷ برابر ۵ الی ۷ نوامبر ۱۹۸۸ در جده تشکیل گردید.

دبیرخانه سازمان کنفرانس اسلامی، متعاقب این اجلاس طی یادداشتی بر اساس گزارش منتشره در این اجلاس، دولتهای عضو کنفرانس را در زمینه سطح همکاری با دفاتر تحریم اسرائیل به سه دسته تقسیم کرد:

۱- دولتهای عضوی که علاوه بر گشایش دفاتر اسلامی تحریم اسرائیل، اقدام به تعیین مدیران رابط با دفتر مرکزی این نهاد کرده‌اند. این کشورها عبارتند از اردن، امارات متحده عربی، بحرین، تونس، عربستان، سوریه، عراق، کنیا، قطر، کویت، لبنان، لیبی، موریتانی، یمن شمالی و جنوبی^۲ و سازمان آزادی بخش فلسطین.

۱. وزارت امور خارجه - آرشیو اداره مجامع اسلامی، منطقه‌ای و غیرمتعهدها.

۲. موضوع مربوط به قبل از اتحاد دو یمن است.

- ۲- کشورهایی که فقط نمایندگان خود را به عنوان مدیران رابط با دفاتر در سفارتخانه‌ها و یا کنسولگری‌های خود در عربستان معرفی نموده‌اند. این کشورها عبارتند از: اندونزی، ایران، پاکستان، بنگلادش، کومور، مالزی، سودان.
- ۳- کشورهایی که فاقد دو ویژگی فوق هستند: اوگاندا، تانزانیا، بورکینا فاسو، بنین، ترکیه، چاد، گابن، گامبیا، الجزایر، جیبوتی، سنگال، سیرالئون، سومالی، گینه - بیسائو، کامرون، مالدیو، مالی، مصر، مراکش، نیجر، نیجریه^۱.

۱. وزارت امور خارجه - آرشیو اداره مجامع اسلامی، منطقه‌ای و غیرمتعهدا.